

Veiledende plan for sykepleiepraksis: Urinveisinfeksjon

Dokumentplassering: 1.1.1.7.4-27	Godkjent dato: 21.05.2026	Revideres innen: 21.11.2026	Sist endret: 21.05.2026	Versjon: 1.02
--	-------------------------------------	---------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: Forlenget gyldighet til 21.11.2026

Utarbeidet av: OUS HF, HN RHF og HSØ RHF

Plan ID: 1026 **Versjon:**1.1

Revideres innen dato: 2023

Lokaltilpassing av nasjonal veiledende plan fra OUS

Fagansvarlig SSHF: Eirin Throne, sykepleier infeksjonsposten 1E SSK

Oppdatert dato: 2024

Oppdatert kunnskapsgrunnlag dato: 2020

FUNKSJONSOMRÅDER (FO)					
1.	Kommunikasjon/sanser	5.	Eliminasjon	9.	Seksualitet/reproduksjon
2.	Kunnskap/utvikling/psykisk	6.	Hud/vev/sår	10.	Sosialt/planlegging av utskriving
3.	Respirasjon/sirkulasjon	7.	Aktivitet/funksjonsstatus	11.	Åndelig/kulturell/livsstil
4.	Ernæring/væske/elektrolyttbalanse	8.	Smerter/søvn/hvile/velvære	12.	Annet/legedelegerte aktiviteter

FO	SCT	Problem	SCT	Mål og intervensjon	Spesifiser	Frekvens/situasjon	Referanse
	68566005	Urinveisinfeksjon	397680002	Ingen tegn eller symptomer på infeksjon			
	68566005		370835007	Overvåking av tegn og symptomer på infeksjon	Dysuri, pollakisuri, hematuri		(1)
	68566005		304495004	Overvåking av vitale tegn			(7)
	68566005			Følg prosedyre i EkWeb: Id: 49779			
				Se VP Sepsis- akutt			
	68566005		17636008	Prøvetakning		Spesifiser: Urindyrkning/stix	(1-6)
	68566005		386305005	Behandling av feber			(1)
	68566005		709541000	Administrering av febernedsettende middel			
	68566005		370811002	Vurdering av respons på temperaturregulering			
			56342008	måling av temperatur	Måling av rektal kroppstemperatur. Prosedyre i EkWeb: 10188		
			82078001	blodprøvetaking	Blodkultur ved frostanfall og temperatur over 38,5		
	68566005		68322007	Administrering av antibiotika		Spesifiser: type ab	(3)
	68566005		370807008	Vurdering av respons på legemiddel			(1,3,5,6)

Utarbeidet av: NVP OUS, Lokaltilpasset SSHF ved Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Fagansvarlig: Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Verifisert av: []	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Dok.nr: D59360
---	---	-----------------------------	--	--------------------------

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Urinveisinfeksjon			Side: 2 Av: 13
Dokument-id: I.1.1.7.4-27	Utarbeidet av: NVP OUS, Lokaltilpasset SSHF ved Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Fagansvarlig: Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

68566005		386493006	Stell av intravenøstilgang			(7)
			Innlagt PVK. Følg prosedyre i EkWeb: id: 17589			
			SVK – Stell, til- og frakobling voksne pasienter. Følg prosedyre i EkWeb: id: 34661	Dato for neste stell:		
			PICC-line - bruksområde, observasjon og stell. Følg prosedyre i EkWeb: id: 31339.	Dato for neste stell: Synlig kateterlengde ved innleggelse:		
130987000	Akutt forvirring	225439006	Ingen forvirring			
130987000		713119005	Overvåking av forvirring			(1)
130987000			Se VP Forvirring-akutt			
190902006	Forstyrrelse i væskebalanse	1144674006	Tilstrekkelig hydrert			
190902006		430147008	Overvåking av væskebalanse			(7)
190902006		711006002	Måling av væskeinntak			(7)
190902006		711005003	Måling av væskeproduksjon			(7)
		307818003	Overvåking av vekt	Daglig/ukentlig		
190902006		710567009	Vurdering av risiko for dehydrering			
		276026009	Regulering av væskebalanse			
190902006		103744005	Administrering av væske intravenøst			
190902006		47451004	Administrering av elektrolytter			
190902006		225285007	Tilby drikke			(2)
1156448003	Nedsatt funksjon i urinveiene	1149389007	Normal funksjon i urinveier			
1156448003		102834005	Normal vannlating			
1156448003		711011000	Vurdering av urinstatus			
		710148003	Fremming av tilfredsstillende vannlating			
			Urinveisinfeksjoner (forebygging av) og bruk av katetre. Følg prosedyre i EkWeb: 8028			
		410024004	Blærekateterisering		Spesifiser: frekvens	(1,4,7)
			SIK. Følg prosedyre i EkWeb:id: 39305			
		446583004	Innleggelse av permanent blærekateter		Spesifiser: Dato innleggelse/seponering	(1,4,7)
			Følg prosedyre i EkWeb: id: 42675			

Dokument-id: I.1.1.7.4-27	Utarbeidet av: NVP OUS, Lokaltilpasset SSHF ved Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Fagansvarlig: Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02
------------------------------	--	---	------------------------------	--	-------------------

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

1156448003		410253009	Håndtering av stell av urinkateter	Følg prosedyre i EkWeb: id: 42675		(1,4)
		286738000	Seponering av urinkateter			(4)
		700387001	Ultralydundersøkelse av urinblære for bestemmelse av resturin			(1,4,5)
1156448003		243109004	Opplæring i ren intermitterende kateterisering (RIK)			
			Opplæring til RIK- Ren intermitterende kateterisering (RIK): EK: 17601			
1156448003		167217005	Undersøkelse av urin			
			Observere farge og lukt		Spesifiser:	
1156448003		281100006	Henvvisning til helsepersonell			(7)
274663001	Akutt smerte	81765008	Ingen smerte			
274663001		278414003	Håndtering av smerte			
274663001			Se VP Akutte smerter			
70693003	Risiko for nedsatt hudkvalitet	114488409	Bedret hudkvalitet			
70693003		711041003	Vurdering av hudkvalitet		Spesifiser: Hel hud/rødme/hevelse/sår/væskende hud	
70693003		710054004	Opprettholdelse av hudkvalitet			
70693003		733925000	Påføring av salve			
228153004	Utfordring med å utføre personlig hygiene	284780004	I stand til å utføre personlig hygiene			
228153004		710150006	Fremming av hygiene			
			Tilrettelegging for personlig hygiene			
			Bistand til personlig hygiene		Spesifiser behov:	
			Daglig intimhygiene med mild såpe og vann. Ek-web: 08028			
228153004		313420001	Bistand ved toalettbesøk			
		733915005	Fremming av selvhjelpenhet på toalettbesøk		Spesifiser: (dostol, urinflaske, bekken)	
		54657008	Undervisning om hygiene			
129864005	mangelfull kunnskap om sykdomsprosesser	114500708	Viser kunnskap om behandlingsregime			
0	-	405782001	Forebygging av tilbakefall			
0	-	710736005	Undervisning om tiltak mot tilbakefall			
0	-	313210009	Undervisning om væskeinntak			

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Urinveisinfeksjon				Side: 4 Av: 13
Dokument-id: I.1.1.7.4-27	Utarbeidet av: NVP OUS, Lokaltilpasset SSHF ved Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Fagansvarlig: Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

0	-	71075500 5	Undervisning av pårørende om sykdom			
371754007	Planlegging av utskrivelse	43056700 9	Klar for utskrivelse			
		3717540 07	Planlegging av utskrivelse			
			Informering av pasient			
			Anvende sjekklister for utskrivningssamtale	EkWeb id: 45425		
		71082400 5	Vurdering av behov for helse- og sosialomsorg	Så snart som mulig, fortløpende		
		71314600 0	Henvising til kommunale tjenester	Innen 24 timer om de har tjenester fra før		
			Opprettet PLO korrespondanse Følg prosedyre i EkWeb. Id: 43860	Send nye opplysninger ved forandring i helsetilstanden		
			Vurdering av behov	(Spesifiser)		
497601000202 100	Har barn som pårørende - Spesifiser: (Foreldre/søsken, andre...)		Barn som pårørende situasjon er kartlagt		Ved innleggelse	
10		22533800 4	Vurdering av risiko			
			Kartlegge barn som pårørende https://ek-sshf.sikt.sykehuspartner.no/docs/pub/dok37994.htm	Spesifiser dato for gjennomført: (...)		
			Se VP: Barn som pårørende			

Referanser

- Hooton TM, Gupta K. Acute complicated urinary tract infection (including pyelonephritis) in adults UpToDate2019 [cited 2021 5. jan]. Available from: <https://www.uptodate.com/contents/acute-complicated-urinary-tract-infection-including-pyelonephritis-in-adults>.
- Urinary tract infection in under 16s: diagnosis and management [Clinical guideline]. NICE2007 [updated 2018]. Available from: <https://www.nice.org.uk/guidance/cg54/chapter/Recommendations>.
- Antibiotika i sykehus, Urinveier [Nasjonal faglig retningslinje]. Helsedirektoratet2018 [cited 2021 6. jan]. Available from: <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/antibiotika-i-sykehus/urinveier#akutt-ukomplisert-nedre-urinveisinfeksjon-uvi-cystitt-hos-kvinner>.
- Fekete T. Catheter-associated urinary tract infection in adults UpToDate2020 [cited 2021 6. jan]. Available from: <https://www.uptodate.com/contents/catheter-associated-urinary-tract-infection-in-adults>.
- Hooton TM. Acute simple cystitis in men UpToDate2020 [cited 2021 6. jan]. Available from: <https://www.uptodate.com/contents/acute-simple-cystitis-in-men>.
- Hooton TM, Gupta K. Acute simple cystitis in women UpToDate2019 [cited 2021 5. jan]. Available from: <https://www.uptodate.com/contents/acute-simple-cystitis-in-women>.

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Urinveisinfeksjon			Side: 5 Av: 13
Dokument-id: I.1.1.7.4-27	Utarbeidet av: NVP OUS, Lokaltilpasset SSHF ved Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Fagansvarlig: Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

7. Schub TB, Schub ERB. Lower Urinary Tract Symptoms (LUTS) Ipswich, Massachusetts: EBSCO Publishing; 2018 [cited 2021 7. jan]. Available from: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T703419&site=nup-live&scope=site>.
8. Discharge Instructions for Urinary Tract Infection (UTI): EBSCO Publishing; 2018 [cited 2021 7. jan]. Available from: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2010176415&site=nup-live&scope=site>.

Metoderapport

AVGRENSNING OG FORMÅL	
1	<p>Overordnede mål for VP: <u>Revisjon 2021</u> Sikre god sykepleie til pasienter med urinveisinfeksjon og for å forebygge utvikling av urinveisinfeksjon</p> <p><u>Første utgave 2017</u> Sikre riktig sykepleie til voksne pasienter med urinveisinfeksjon og for å forebygge utvikling av urinveisinfeksjon?</p>
2	<p>Hvem gjelder VP for (populasjon, pasient): <u>2021</u> Alle pasienter med urinveisinfeksjon innlagt i spesialisthelsetjenesten</p> <p><u>2017</u> Hvordan gi god sykepleie til voksne for å forebygge urinveisinfeksjon i spesialisthelsetjenesten? Hvordan gi god sykepleie til voksne som har urinveisinfeksjon i spesialisthelsetjenesten?</p>
INVOLVERING AV INTERESSETER	
3	<p>Navn, tittel og arbeidssted på medlemmer av arbeidsgruppen som har utarbeidet VP-en: <u>Revisjon 2021</u> Rita Hofsføy, spesialsykepleier Med Klinik, UNN Harstad Lisa Johansen, spesialsykepleier, AKUM, UNN Tromsø Hege Jenssen, Klinikkrådgiver, HLK, UNN Tromsø Annika Brandal, sykepleier, HSØ Sidsel Ragnhild Børmark, HSØ</p> <p><u>Første utgave 2017</u> Signe Marie Øye, klinisk spesialist i sykepleie, Enhet for rehabilitering, Aker, OUS Anne-Grethe Johnsen, fagsykepleier: Enhet for rehabilitering, Aker, OUS</p>
4	<p>Synspunkter og preferanser fra målgruppen som VP-en gjelder for: <u>2021</u> Planen er aktuell for alle pasienter som har urinveisinfeksjon i spesialisthelsetjenesten. Dette var en plan som opprinnelig var utarbeidet i Nic og Nanda fra OUS. I 2019 ble den kodet om til ICNP av HN, og i 2021 tatt nye søk som også inkluderer urinveisinfeksjon til barn i sykehus.</p> <p><u>2017</u> VBP- en gjelder for alle voksne pasienter.</p>
METODISK NØYAKTIGHET	
5	<p>Systematiske metoder ble benyttet for å søke etter kunnskapsgrunnlaget: <u>2021</u> Det er brukt samme PICO skjema som tidligere plan fra OUS. Tatt nye, oppdaterte søk siste 3 år. På bakgrunn av litteraturen og erfaring med urinveisinfeksjonspasienter har gruppen utarbeidet planen. Det er søkt etter Nasjonale retningslinjer, internasjonale retningslinjer, guideline og systematiske oversiktsartikler og kliniske oppslagsverk. Kodeverket ICNP er benyttet</p> <p>Søket ble gjennomført av bibliotekar i HN i 2020, planen ble derimot ferdigstilt i januar 2021, referanser er kontrollert av Annika Brandal (HSØ) og Lisa Beate Johansen (HN), som nevnt lengre ned i metoderapporten er det lagt til noe i søket i 2021.</p> <p><u>2017</u> Utarbeidet PICO – skjema. Klassifikasjonssystemene NIC og NANDA er benyttet under mye av prosessen.</p>

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Urinveisinfeksjon			Side: 6 Av: 13
Dokument-id: I.1.1.7.4-27	Utarbeidet av: NVP OUS, Lokaltilpasset SSHF ved Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Fagansvarlig: Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>Utført søk i databasene av bibliotekar: fra øverst i pyramiden og til og med Cochrane-databasen, men ikke i PubMed og SweMed). Utført søk i retningslinjer i OUS sin e-håndbok. Det er brukt lite fag- og forskningsartikler. Det var få artikler som var relevante for bruk i sykepleietjeneste. Det er også tatt i bruk mange nivå 1 prosedyrer fra ehandboken som er kunnskapsbaserte.</p>
6	<p>Kriterier for utvelgelse av kunnskapsgrunnlaget er: <u>2021</u> Tatt utgangspunkt i guidelines og studier øverst i kunnskapspyramiden</p> <p><u>2017</u> Tatt utgangspunkt i guidelines og prosedyrer som beskrev sykepleiernes ansvarsområde.</p>
7	<p>Styrker og svakheter ved kunnskapsgrunnlaget: <u>2021</u> Oppsummert forskning på minimum og anbefalt nivå er kvalitetsvurdert i denne metoden for VP. Svakhet: mye av kunnskapsgrunnlaget er spesifikt rettet mot medisinsk behandling (antibiotika bruk) og dermed ikke like relevant i sykepleietjenesten. Det ble derfor lagt til et søk i Nursing Reference Center, gjort av Annika Brandal i 2021 (ikke bibliotekar), en finner mye litteratur på forebygging av urinveisinfeksjon fra sykepleieperspektiv, finner en Quick lesson med fokus på sykepleietiltak ved urinveisinfeksjon.</p> <p><u>2017</u> Styrke: det er allerede utarbeidet flere kunnskapsbaserte prosedyrer i forhold til urinretensjon og kateterbruk. Disse ligger i e-håndboka. I 2013 ble det utarbeidet en Nasjonal veileder om Forebygging av kateterassosierte urinveisinfeksjoner. Det var fra før en veiledende behandlingsplan i UVI som ikke var kunnskapsbasert. Svakhet: de engelskspråklige guidelines vi fant er spesifikt rettet mot medisinsk behandling (antibiotika bruk) og dermed ikke så relevant i sykepleietjenesten. Vi har ikke fått noen tilbakemeldinger fra de eksterne.</p>
8	<p>VP er blitt vurdert internt/eksternt av relevante fagressurser (tittel, navn, arbeidssted): <u>2021</u> Planen er kvalitetsjekkert ved at alle koder og lenker er kontrollert. Planen vil bli sendt ut på intern høring i sykepleiefaglig nettverk for ICNP for å sikre kvalitet og relevans av innhold i VP.</p> <p><u>2017</u> VBP-en har vært til høring hos relevant tverrfaglig fagpersonell ved medisinsk klinikk. Susan Bakke-Klinisk spesialist i sykepleie, Urologisk sengepost A, OUS Martine Bengtsson- Sykepleier, Urologisk sengepost B, OUS Ine Simensen- Ledende sykepleier, infeksjon isolat, OUS Tina Nguyen- Enhetsleder, infeksjon isolat, OUS Tina Fure Torkehagen- Sykepleier, infeksjon sengepost, OUS Camilla Elise Nielsen- Fagsykepleier, Infeksjonsmedisinsk sengepost, OUS Gro Mette Nygaard- Akuttgeriatri, OUS Ingvill Eggen- Sykepleier, Akuttgeriatrisk sengepost, OUS Tone Hansen Daughton- Fagsykepleier, Akuttgeriatrisk sengepost, OUS Caroline Krydsby- Sykepleier, Slagenheten, OUS Hilde Slaatta- Fagsykepleier, Slagenheten, OUS</p>
ENDRINGER OG ANSVAR	
9	<p>Endringer siden forrige versjon:</p>
10	<p>Tidsplan og ansvarlige personer for oppdatering av VP-en er: Oppdateres innen 3 år</p>

Sett inn Dokumentasjon av søk her

Prosedyrens tittel eller arbeidstitel	NVP Urinveisinfeksjon
--	-----------------------

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Urinveisinfeksjon				Side: 7 Av: 13
Dokument-id: I.1.1.7.4-27	Utarbeidet av: NVP OUS, Lokaltilpasset SSHF ved Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Fagansvarlig: Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Spørsmål fra PICO-skjema	Hvordan forebygge urinveisinfeksjon hos inneliggende pasienter på sykehus? Hvilke tiltak gjør en sykepleier hos pasienter med urinveisinfeksjon i sykehuset?
Kontakt detaljer prosedyremakere:	Navn: Annika Brandal, Lisa Beate Johansen E-post: Annika.brandal@sshf.no Lisa.Beate.Johansen@unn.no
Bibliotekar som utførte eller veiledet søket	Navn: Jan Frode Kjensli Arbeidssted: Universitetssykehuset Nord-Norge E-post: jan.frode.kjensli@unn.no Tlf: 770 15275

Mulig relevante resultater fra søk etter retningslinjer og i kliniske oppslagsverk

Database/kilde	Fagprosedyrer som er godkjent i de enkelte helseforetak på fagprosedyrer.no (obligatorisk)
Dato for søk	7.8.2020 Søk på urinveisinfeksjon
Mulig relevante resultater	https://www.helsebiblioteket.no/fagprosedyrer/ferdige/suprapubisk-kateter-spk-voksne-innleggelse-skitte-stell-og-seponering https://www.helsebiblioteket.no/fagprosedyrer/ferdige/epiduralanalgesi-ved-postoperativ-akutt-smertebehandling
Kommentarer	Ingen

Database/kilde	Nasjonale faglige retningslinjer, veiledere, prioriteringsveiledere og pakkeforløp fra Helsedirektoratet (obligatorisk)
Dato for søk:	7.8.2020
Mulig relevante resultater	Sett gjennom, samt søkt på urinveisinfeksjon https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/antibiotika-i-sykehus
Kommentarer	Ingen

Database/kilde	UpToDate (obligatorisk)
Dato for søk	7.8.2020 Sett gjennom urinary tract infections
Mulig relevante resultater	Samleoversikt https://www.uptodate.com/contents/table-of-contents/infectious-diseases/urinary-tract-infections
Patient Education	
Kommentarer	

Database/kilde	BMJ Best Practice (obligatorisk)
Dato for søk	7.8.2020
Mulig relevante resultater	Bladd gjennom Menn: https://bestpractice.bmj.com/topics/en-gb/76 Kvinner: https://bestpractice.bmj.com/topics/en-gb/3000120 Barn: https://bestpractice.bmj.com/topics/en-gb/789
Patient leaflets	
Kommentarer	

Database/kilde	NICE Guidance (UK) (obligatorisk)
Dato for søk	7.8.2020 Søkt på urinary tract infectin og avgrensa til guidelines siste 3 år
Mulig relevante resultater	Treff: https://www.nice.org.uk/guidance/cg54 https://www.nice.org.uk/guidance/ng113 https://www.nice.org.uk/guidance/ng112 https://www.nice.org.uk/guidance/ng109 https://www.nice.org.uk/guidance/ng125 Hele trefflista:

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Urinveisinfeksjon			Side: 8 Av: 13
Dokument-id: I.1.1.7.4-27	Utarbeidet av: NVP OUS, Lokaltilpasset SSHf ved Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Fagansvarlig: Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	https://www.nice.org.uk/search?om={%22drm%22:%22Last%20%20years%22}
Kommentarer	Feil! Hyperkoblingsreferansen er ugyldig.

Database/kilde	Helsebibliotekets retningslinjer og veiledere
Dato for søk	7.8.2020 (bladd gjennom)
Mulig relevante resultater	https://ehandboken.ous-hf.no/document/15063/fields/23 https://ehandboken.ous-hf.no/document/129594 https://www.helsebiblioteket.no/fagprosedyrer/ferdige/Permanent-urinkateter-stell-skifte-av-pose-t%C3%B8mming-av-pose-og-bl%C3%A6reskylling-hos-hjemmeboende-voksne
Kommentarer	

Database/kilde	Socialstyrelsen, NATIONELLA RIKTLINJER (SE)
Dato for søk	7.8.2020
Mulig relevante resultater	Ingen
Kommentarer	

Database/kilde	Sundhedsstyrelsen, NATIONALE KLINISKE RETNINGSLINJER (DK)
Dato for søk	7.8.2020
Mulig relevante resultater	Søk på urinvejsinfektion Ingen relevante
Kommentarer	

Database/kilde	Center for kliniske retningslinjer (DK)
Dato for søk	7.8.2020
Mulig relevante resultater	Søk på urinvejsinfektion, kune n fra 2015 https://cfkr.dk/retningslinjer/godkendte-retningslinjer/aktivitet/nationale-infekshygiejniske-retningslinjer-forebyggelse-af-urinvejsinfektion-i-forbindelse-med-urinvejsdraenage-og-inkontinenshjelpemidler/
Kommentarer	

Database/kilde	PubMed
Dato for søk	7.8.2020 (("2017"[Date - Publication] : "3000"[Date - Publication]) AND (guideline[Filter] OR practiceguideline[Filter])) AND ((urinary tract infection[MeSH Terms]) OR (urinary tract infection*[Title/Abstract]) AND (guideline[Filter] OR practiceguideline[Filter]))
Mulig relevante resultater	<ol style="list-style-type: none"> Screening for Asymptomatic Bacteriuria in Adults: US Preventive Services Task Force Recommendation Statement. US Preventive Services Task Force, Owens DK, Davidson KW, Krist AH, Barry MJ, Cabana M, Caughey AB, Doubeni CA, Epling JW Jr, Kubik M, Landefeld CS, Mangione CM, Pbert L, Silverstein M, Simon MA, Tseng CW, Wong JB. JAMA. 2019 Sep 24;322(12):1188-1194. doi: 10.1001/jama.2019.13069. PMID: 31550038 Clinical Practice Guideline for the Management of Asymptomatic Bacteriuria: 2019 Update by the Infectious Diseases Society of America. Nicolle LE, Gupta K, Bradley SF, Colgan R, DeMuri GP, Drekonja D, Eckert LO, Geerlings SE, Köves B, Hooton TM, Juthani-Mehta M, Knight SL, Saint S, Schaeffer AJ, Trautner B, Wullt B, Siemieniuk R. Clin Infect Dis. 2019 May 2;68(10):1611-1615. doi: 10.1093/cid/ciz021. PMID: 31506700

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Urinveisinfeksjon				Side: 9 Av: 13
Dokument-id: I.1.1.7.4-27	Utarbeidet av: NVP OUS, Lokaltilpasset SSHF ved Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Fagansvarlig: Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Recurrent Uncomplicated Urinary Tract Infections in Women: AUA/CUA/SUFU Guideline. Anger J, Lee U, Ackerman AL, Chou R, Chughtai B, Clemens JQ, Hickling D, Kapoor A, Kenton KS, Kaufman MR, Rondanina MA, Stapleton A, Stothers L, Chai TC. J Urol. 2019 Aug;202(2):282-289. doi: 10.1097/JU.000000000000296. Epub 2019 Jul 8. PMID: 31042112 4. International Society for Companion Animal Infectious Diseases (ISCAID) guidelines for the diagnosis and management of bacterial urinary tract infections in dogs and cats. Weese JS, Blondeau J, Boothe D, Guardabassi LG, Gumley N, Papich M, Jessen LR, Lappin M, Rankin S, Westropp JL, Sykes J. Vet J. 2019 May;247:8-25. doi: 10.1016/j.tvjl.2019.02.008. Epub 2019 Feb 26. PMID: 30971357 5. Clinical Practice Guideline for the Management of Asymptomatic Bacteriuria: 2019 Update by the Infectious Diseases Society of America. Nicolle LE, Gupta K, Bradley SF, Colgan R, DeMuri GP, Drekonja D, Eckert LO, Geerlings SE, Köves B, Hooton TM, Juthani-Mehta M, Knight SL, Saint S, Schaeffer AJ, Trautner B, Wullt B, Siemieniuk R. Clin Infect Dis. 2019 May 2;68(10):e83-e110. doi: 10.1093/cid/ciy1121. PMID: 30895288 6. ACR Appropriateness Criteria® Acute Pyelonephritis. Expert Panel on Urologic Imaging; Nikolaidis P, Dogra VS, Goldfarb S, Gore JL, Harvin HJ, Heilbrun ME, Heller MT, Khatri G, Purysko AS, Savage SJ, Smith AD, Taffel MT, Wang ZJ, Wolfman DJ, Wong-You-Cheong JJ, Yoo DC, Lockhart ME. J Am Coll Radiol. 2018 Nov;15(11S):S232-S239. doi: 10.1016/j.jacr.2018.09.011. PMID: 30392592 7. ISBI Practice Guidelines for Burn Care, Part 2. ISBI Practice Guidelines Committee; Advisory Subcommittee; Steering Subcommittee. Burns. 2018 Nov;44(7):1617-1706. doi: 10.1016/j.burns.2018.09.012. Epub 2018 Oct 19. PMID: 30343831 No abstract available. 8. Recommendations on screening for asymptomatic bacteriuria in pregnancy. Moore A, Doull M, Grad R, Groulx S, Pottier K, Tonelli M, Courage S, Garcia AJ, Thombs BD; Canadian Task Force on Preventive Health Care. CMAJ. 2018 Jul 9;190(27):E823-E830. doi: 10.1503/cmaj.171325. PMID: 29986858 Free PMC article. No abstract available. 9. A Guide to Utilization of the Microbiology Laboratory for Diagnosis of Infectious Diseases: 2018 Update by the Infectious Diseases Society of America and the American Society for Microbiology. Miller JM, Binnicker MJ, Campbell S, Carroll KC, Chapin KC, Gilligan PH, Gonzalez MD, Jerris RC, Kehl SC, Patel R, Pritt BS, Richter SS, Robinson-Dunn B, Schwartzman JD, Snyder JW, Telford S 3rd, Theel ES, Thomson RB Jr, Weinstein MP, Yao JD. Clin Infect Dis. 2018 Aug 31;67(6):e1-e94. doi: 10.1093/cid/ciy381. PMID: 29955859 Free PMC article. 10. No. 276-Management of Group B Streptococcal Bacteriuria in Pregnancy. Allen VM, Yudin MH. J Obstet Gynaecol Can. 2018 Feb;40(2):e181-e186. doi: 10.1016/j.jogc.2017.11.025. PMID: 29447722 11. American Urogynecologic Society Best-Practice Statement: Recurrent Urinary Tract Infection in Adult Women. Brubaker L, Carberry C, Nardos R, Carter-Brooks C, Lowder JL. Female Pelvic Med Reconstr Surg. 2018 Sep/Oct;24(5):321-335. doi: 10.1097/SPV.0000000000000550. PMID: 29369839 No abstract available. 12. Position statement: a clinical approach to the management of adult non-neurogenic overactive bladder. Chung E, Lee D, Gani J, Gillman M, Maher C, Brennan J, Johns Putra L, Ahmad L, Chan LL. Med J Aust. 2018 Jan 15;208(1):41-45. doi: 10.5694/mja16.01097. PMID: 29320672 13. Antimicrobial treatment of urinary tract infections in children. Cohen R, Raymond J, Launay E, Gillet Y, Minodier P, Dubos F, Grimprel E. Arch Pediatr. 2017 Dec;24(12S):S22-S25. doi: 10.1016/S0929-693X(17)30514-6. PMID: 29290230
--	---

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Urinveisinfeksjon				Side: 10 Av: 13
Dokument-id: I.1.1.7.4-27	Utarbeidet av: NVP OUS, Lokaltilpasset SSHF ved Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Fagansvarlig: Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>14. Uncomplicated Bacterial Community-Acquired Urinary Tract Infection in Adults. Kranz J, Schmidt S, Lebert C, Schneidewind L, Schmiemann G, Wagenlehner F. Dtsch Arztebl Int. 2017 Dec 15;114(50):866-873. doi: 10.3238/arztebl.2017.0866. PMID: 29271346 Free PMC article.</p> <p>15. N° 250-Infection Récurrente Des Voies Urinaires. Epp A, Larochelle A. J Obstet Gynaecol Can. 2017 Oct;39(10):e464-e474. doi: 10.1016/j.jogc.2017.08.022. PMID: 28935070 No abstract available.</p> <p>16. JAID/JSC Guidelines for Clinical Management of Infectious Disease 2015 - Urinary tract infection/male genital infection. Japanese Association for Infectious Disease/Japanese Society of Chemotherapy; JAID/JSC Guide/Guidelines to Clinical Management of Infectious Disease Preparing Committee; Urinary tract infection/male genital infection working group, Yamamoto S, Ishikawa K, Hayami H, Nakamura T, Miyairi I, Hoshino T, Hasui M, Tanaka K, Kiyota H, Arakawa S. J Infect Chemother. 2017 Nov;23(11):733-751. doi: 10.1016/j.jiac.2017.02.002. Epub 2017 Oct 12. PMID: 28923302 No abstract available.</p> <p>17. Committee Opinion No. 717: Sulfonamides, Nitrofurantoin, and Risk of Birth Defects. Committee on Obstetric Practice. Obstet Gynecol. 2017 Sep;130(3):e150-e152. doi: 10.1097/AOG.0000000000002300. PMID: 28832488</p> <p>18. Committee Opinion No. 717 Summary: Sulfonamides, Nitrofurantoin, and Risk of Birth Defects. [No authors listed] Obstet Gynecol. 2017 Sep;130(3):666-667. doi: 10.1097/AOG.0000000000002290. PMID: 28832479</p> <p>19. Intravesical vanilloids for treating neurogenic lower urinary tract dysfunction in patients with multiple sclerosis: A systematic review and meta-analysis. A report from the Neuro-Urology Promotion Committee of the International Continence Society (ICS). Phé V, Schneider MP, Peyronnet B, Abo Youssef N, Mordasini L, Chartier-Kastler E, Bachmann LM, Kessler TM. Neurourol Urodyn. 2018 Jan;37(1):67-82. doi: 10.1002/nau.23314. Epub 2017 Jun 15. PMID: 28618110</p> <p>20. ACR Appropriateness Criteria® Urinary Tract Infection-Child. Expert Panel on Pediatric Imaging;, Karmazyn BK, Alazraki AL, Anupindi SA, Dempsey ME, Dillman JR, Dorfman SR, Garber MD, Moore SG, Peters CA, Rice HE, Rigsby CK, Safdar NM, Simoneaux SF, Trout AT, Westra SJ, Wootton-Gorges SL, Coley BD. J Am Coll Radiol. 2017 May;14(5S):S362-S371. doi: 10.1016/j.jacr.2017.02.028. PMID: 28473093 Review.</p> <p>21. ACR Appropriateness Criteria® Hematospermia. Expert Panel on Urologic Imaging;, Hosseinzadeh K, Oto A, Allen BC, Coakley FV, Friedman B, Fulgham PF, Hartman MS, Heller MT, Porter C, Sahni VA, Sudakoff GS, Verma S, Wang CL, Yoo DC, Remer EM, Eberhardt SC. J Am Coll Radiol. 2017 May;14(5S):S154-S159. doi: 10.1016/j.jacr.2017.02.023. PMID: 28473071 Review.</p> <p>22. Best practice policy statement on urodynamic antibiotic prophylaxis in the non-index patient. Cameron AP, Campeau L, Brucker BM, Clemens JQ, Bales GT, Albo ME, Kennelly MJ. Neurourol Urodyn. 2017 Apr;36(4):915-926. doi: 10.1002/nau.23253. Epub 2017 Mar 27. PMID: 28345769 Review.</p> <p>23. Committee Opinion No. 694 Summary: Management of Mesh and Graft Complications in Gynecologic Surgery. [No authors listed] Obstet Gynecol. 2017 Apr;129(4):773-774. doi: 10.1097/AOG.0000000000002012. PMID: 28333814</p> <p>24. Executive summary of the diagnosis and treatment of urinary tract infection: Guidelines of the Spanish Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases (SEIMC). de Cueto M, Aliaga L, Alós JI, Canut A, Los-Arcos I, Martínez JA, Mensa J, Pintado V, Rodríguez-Pardo D, Yuste JR, Pigrau C.</p>
--	--

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Urinveisinfeksjon			Side: 11 Av: 13
Dokument-id: I.1.1.7.4-27	Utarbeidet av: NVP OUS, Lokaltilpasset SSHF ved Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Fagansvarlig: Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>Enferm Infecc Microbiol Clin. 2017 May;35(5):314-320. doi: 10.1016/j.eimc.2016.11.005. Epub 2016 Dec 23. PMID: 28017477 English, Spanish.</p> <p>25. Evaluation and surgery for stress urinary incontinence: A FIGO working group report. Medina CA, Costantini E, Petri E, Mourad S, Singla A, Rodríguez-Colorado S, Ortiz OC, Doumouchsis SK. Neurourol Urodyn. 2017 Feb;36(2):518-528. doi: 10.1002/nau.22960. Epub 2016 Mar 7. PMID: 26950893</p>
Kommentarer	

Database/kilde	Nursing Reference Center (Evidence Based Care Sheets, Skills og Patient Handouts)
Dato for søk	07.01.2021
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Har søkt på begrepene: urinary tract infection og urinary tract infection in hospital
Kommentarer	<p>Quick Lesson: Lower Urinary Tract Symptoms (LUTS) (oppdatert: June 29, 2018)</p> <p>Evidence-Based Care Sheets: Urinary Tract Infections: Dietary Factors (oppdatert: November 16, 2018) National Patient Safety Goals (The Joint Commission, 2018): Evaluating Efforts to Prevent Catheter-Associated Urinary Tract Infection (CAUTI) (oppdatert: March 9, 2018) Patient education - discharge instructions: Urinary Tract Infection (oppdatert: September 1, 2018) Discharge Instructions for Urinary Tract Infection (UTI) (oppdatert: September 1, 2018)</p>

PICOSKJEMA VEILEDENDE PLAN

Navn VBP	Urinveisinfeksjon
Skjema nummer	
Kontaktperson (er)	Signe Marie Øye, Anne-Grethe Johnsen
Epost	simaoy@ous-hf.no , angrjo@ous-hf.no

Problemstilling formuleres som et presist spørsmål
Hvordan forebygge urinveisinfeksjon hos inneliggende pasienter på sykehus? Hvilke tiltak gjør en sykepleier hos pasienter med urinveisinfeksjon i sykehuset?

Patient/problem Hvilke pasienter/tilstand/sykdom dreier det seg om?	Pasienter inneliggende i sykehus. Urinveisinfeksjon.
Intervention Hvilken intervensjon/eksposisjon dreier det seg om?	Fjerne inneliggende kateter. Tømme blæren tom eventuelt residualurin. Ta urinprøve til dyrkning. Avdekke symptomer på en UVI og residualurin/urinretensjon.
Comparison Hva sammenlignes intervensjonen med?	
Outcome Hvilke resultat/effekter er av interesse?	Fri for urinveisinfeksjon

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Urinveisinfeksjon				Side: 12 Av: 13
Dokument-id: I.1.1.7.4-27	Utarbeidet av: NVP OUS, Lokaltilpasset SSHF ved Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Fagansvarlig: Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Hva slags type spørsmål er dette?	Er det aktuelt med søk i Lovdata etter relevante lover og forskrifter?
Diagnose ☐ Etiologi ☐ Erfaringer ☐ Diagnose x Effekt av tiltak	Ja ☒ Nei

Hvilke søkeord er aktuelle for å dekke problemstillingen?

Bruk om mulig engelske ord, og pass på å få med alle synonymer. Del opp søkeordene etter hva som gjelder/beskriver pasienten, intervensjonen/eksposisjonen, sammenligningen og utfallet.

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Urinveisinfeksjon				Side: 13 Av: 13
Dokument-id: I.1.1.7.4-27	Utarbeidet av: NVP OUS, Lokaltilpasset SSHF ved Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Fagansvarlig: Eirin Throne, sykepleier 1E SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Kryssreferanser

Eksterne referanser